5. Turystyka

a. Walory przyrodnicze i antropogeniczne

Malownicze zakątki, jeziora, lasy, pomniki przyrody oraz parki krajobrazowe powodują, że powiat poznański to atrakcyjny turystycznie zakątek Polski. Znajdują się tutaj liczne zabytki: świątynie, pałace i dwory świadczące niewątpliwie o bogatej tradycji tego regionu. Ciekawe trasy turystyczne zachęcają do aktywnego wypoczynku, przede wszystkim pieszych wędrówek i wypraw rowerowych.

Do głównych atrakcji turystycznych powiatu należy zaliczyć Trasę Kórnicką, która łączy ze sobą obiekty przyrodnicze i architektoniczne posiadające znaczenie turystyczne o randze krajowej i stanowi wyjątkową szansę pobudzenia turystycznego regionu, Szlak Piastowski, trasy turystyczne na terenie Puszczy Zielonka czy też rowerowy Pierścień dookoła Poznania, który biegnie przez Wielkopolski Park Narodowy, trzy parki krajobrazowe oraz wiele innych ciekawych miejsc.

Wśród najważniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego znajdują się: Zamek Kórnicki i otaczające go Arboretum, zespół pałacowo-parkowy w Rogalinie (rezydencja rodziny Raczyńskich), drewniane kościółki w Buku, Kicinie, Łodzi, Rogalinku, Długiej Goślinie, Gułtowach, Czerlejnie, Wierzenicy, Uzarzewie, a także dworki i pałacyki rozsiane w gminach powiatu poznańskiego, między innymi w Pomarzanowicach, Strykowie, Konarzewie, Tulcach, Iwnie, Biedrusku, Wierzenicy, Wojnowie, Krześlicach czy Jankowicach.

Wiele cennych eksponatów znajduje się w muzeach: w Kórniku i Rogalinie, w Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie w skład, którego wchodzą Muzeum Środowiska Przyrodniczego i Łowiectwa Wielkopolskiego w Uzarzewie, Skansen oraz Muzeum Pszczelarstwa im. prof. Ryszarda Kosteckiego w Swarzędzu, jak również w Muzeum Przyrodniczym w Jeziorach.

Turystyka piesza zorganizowana jest przede wszystkim przy szlakach rozsianych w Wielkopolskim Parku Narodowym, Puszczy Zielonce, w Parku Krajobrazowym „Promno" czy na obrzeżach Poznania. Dla rowerzystów przygotowano kilka malowniczych i oznakowanych szlaków, między innymi Pierścień dookoła Poznania, Ziemiański Szlak Rowerowy, trasy przez Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka, czy trasę Doliną Cybiny do Parku Krajobrazowego Promno. Przez powiat poznański przebiega również Transwielkopolska Trasa Rowerowa Okonek – Poznań – Siemianice (500 km) oraz odcinek europejskiej trasy rowerowej EuroVelo nr 2 i 9 – trasa Poznań – Gniezno.

Ośrodki wypoczynkowe położone są z reguły nad jeziorami, między innymi Jeziorem Bnińskim, Dymaczewskim, Kołatkowskim czy Kamińskim. Miłośnicy turystyki aktywnej mają ponadto do swojej dyspozycji ośrodki konne (m.in. Iwno, Puszczykowo-Niwka, Bolesławiec k. Mosiny, Biedrusko, Owińska, Boduszewo, Radoszyn, Stęszewko, Łoskoń Stary czy Rogalin), korty tenisowe (m.in. centrum tenisowe w Sierosławiu oraz Puszczykowie), a także ośrodek szkolenia spadochronowego w Kobylnicy.

b. Turyści i baza noclegowa

Baza noclegowa w powiecie poznańskim cały czas się rozwija. Powoli stając się konkurencją dla obiektów noclegowych Poznania. Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 lipca 2008 r. na terenie powiatu znajduje się łącznie 48 obiektów z miejscami noclegowymi (hoteli, moteli, pensjonatów). Łącznie na terenie powiatu poznańskiego dostępnych jest 3642 miejsc noclegowych.

Najlepszą bazę noclegową posiadają gminy Kórnik (7 obiektów i 623 miejsc noclegowych), Stęszew (8 i 943 miejsc noclegowych) oraz Tarnowo Podgórne (11 i 1071 miejsc noclegowych). Niewiele, bo zaledwie jeden obiekt noclegowy mają gminy: Kostrzyn, Luboń, Murowana Goślina oraz Suchy Las.

Liczba korzystających z bazy noclegowej na terenie powiatu w omawianym okresie 2008 r. przekroczyła 140 tys. Ogółem udostępniono odwiedzającym nasz region w tym czasie ponad 400 tys. miejsc noclegowych, co oznacza, że średnio pobyt jednego turysty na terenie powiatu trwa ok. 3 doby czyli trochę więcej niż jeden weekend. Blisko 1/3 turystów odwiedzających Powiat korzysta z noclegów w Tarnowie Podgórnym niemal co piąty zatrzymuje się na terenie gminy Stęszew, a prawie 10% ogółu odwiedzających przyjmuje gmina Kórnik.

4. Tabela: Baza noclegowa turystyki[a] w powiecie poznańskim i gminach powiatu poznańskiego 2008 r.

Wyszczególnienie	Obiekty [b]	Miejsca noclegowe [b]		Korzystający	Udzielone noclegi [c]	Wynajęte pokoje [d]
		ogółem	w tym całoroczne			
	stan na rok 2008					
Powiat poznański	**48**	**3643**	**2566**	**140886**	**292001**	**124922**
z tego:						
Luboń	1	48	48	1076	8844	2122
Puszczykowo	5	222	222	8902	20746	2465
Buk	2	40	40	1702	2567	1096
Czerwonak	-	-	-	-	-	-
Dopiewo	-	-	-	-	-	-
Kleszczewo	-	-	-	-	-	-
Komorniki	3	155	155	11691	16084	12830
Kostrzyn	1	16	16	1735	2814	1678
Kórnik	7	623	139	13078	48729	3464
Mosina	3	123	123	7609	14071	4068
Murowana Goślina	1	63	63	2781	5442	-
Pobiedziska	2	61	43	1847	4017	1710
Rokietnica	-	-	-	-	-	-
Stęszew	8	943	623	32231	53576	27111
Suchy Las	1	23	23	857	1346	1012
Swarzędz	3	255	255	18122	29038	16654
Tarnowo Podgórne	11	1071	816	39255	84727	50712

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

a Dane wstępne mogą ulec zmianie. *b* Stan w dniu 31 VII. *c* Dotyczy wszystkich rodzajów obiektów. *d* Dotyczy hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych.

Korzystający z bazy noclegowej turystyki w powiecie poznańskim w latach 2000-2008

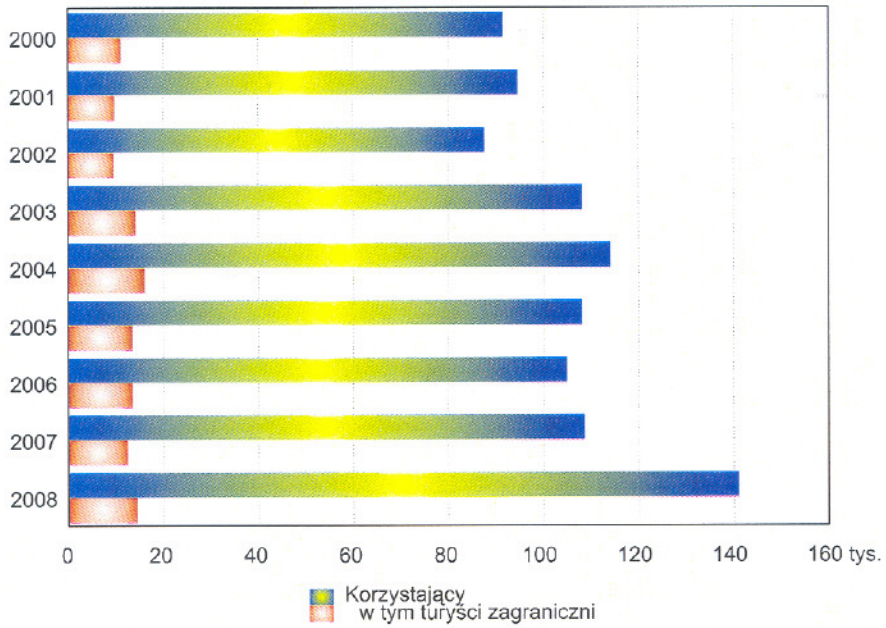

6. Drogi

Przez teren powiatu poznańskiego przebiegają wszystkie rodzaje dróg. Przez gminy znajdujące się na południe od Poznania biegnie 44 km odcinek Autostrady A2. Drogi krajowe zlokalizowane na terenie powiatu tworzą łącznie sieć o długości – 122 km. Drogi wojewódzkie to 180 km. Łącznie w zarządzie 17 gmin pozostaje 1768 km dróg.

Powiat zarządza 139 drogami o łącznej długości 776,43 km, z czego blisko 53 km to odcinki miejskie, a 724 zamiejskie. 85% dróg powiatowych posiada nawierzchnię bitumiczną, betonową nieco ponad 1,5%. Kostkowa została wybudowana jedynie w Suchym Lesie (140 m). Drogi o nawierzchni brukowcowej i tłuczniowej stanowią łącznie 2,2%. Stosunkowo dużo jest nadal dróg gruntowych – ponad 11%. 171 km dróg powiatowych zostało zakwalifikowanych do dróg głównych, 435 km do dróg zbiorczych oraz 171 km do dróg lokalnych.

Jak szacuje Zarząd Dróg Powiatowych ponad 1810 tys. m^2 dróg należy zakwalifikować do modernizacji, 2135 tys. m^2 powinno zostać wybudowanych nakładek. Około 445 tys. m^2 dróg gruntowych powinno być poddane profilowaniu. Szacunkowa wartość wszystkich robót, które zostały wyspecyfikowane po przeglądzie, wynosi ponad 408 mln zł (dane szacunkowe z I kw. 2008 roku). Inwestycje w tak dużym zakresie obejmą z pewnością okres kilkudziesięciu lat. Należy uznać, że ze względu na duże natężenie ruchu tranzytowego na wielu odcinkach dróg przebiegających przez teren powiatu, jako priorytetową inwestycję będzie się traktować budowę obwodnicy północno-wschodniej oraz węzła Paczkowo w przypadku podjęcia przez działań inwestycyjnych przez GDDKiA. Jedną z przesłanek do wyboru priorytetowych inwestycji

drogowych staje się także intensywny rozwój terenów inwestycyjnych pod aktywizację gospodarczą i budownictwo mieszkaniowe. W związku z tym w pierwszej kolejności należy podejmować modernizacje i remonty dróg łączących gminy powiatu poznańskiego z miastem Poznaniem.

Tabela: Drogi powiatu poznańskiego

Gmina	Ogólna długość drogi	odcinek miejski	odcinek za-miejski	Rodzaj nawierzchni					
				Bitumi-czna	Beton-owa	Kostk-owa	Brukowc-owa	Tłuczni-owa	Grunt-owa
Buk	41,95	3,66	38,29	39,10	0,00	0,00	0,48	0,00	2,37
Czerwonak	31,55	0,00	31,55	21,97	0,00	0,00	0,30	0,00	9,28
Dopiewo	51,47	0,00	51,47	48,17	0,00	0,00	0,00	1,05	2,25
Kleszczewo	44,21	0,00	44,21	41,63	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58
Komorniki	34,59	0,00	34,59	30,49	4,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Kostrzyn	66,81	4,82	61,99	61,73	0,00	0,00	1,97	0,00	3,11
Kórnik	68,08	2,10	65,98	54,31	0,00	0,00	0,00	1,80	11,98
Mosina	64,51	5,36	59,15	59,40	0,00	0,00	0,00	0,00	5,12
Murowana Goślina	66,20	3,76	62,44	38,73	0,21	0,00	3,60	0,00	19,08
Pobiedziska	80,19	8,41	71,78	66,11	0,00	0,00	0,45	3,59	10,04
Puszczykowo	7,25	7,25	0,00	7,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rokietnica	36,33	0,00	36,33	30,70	1,58	0,00	0,22	0,00	3,84
Stęszew	63,29	4,91	58,38	46,41	3,04	0,00	0,64	0,00	13,20
Suchy Las	24,54	0,00	24,54	23,77	0,07	0,14	0,00	0,31	0,24
Swarzędz	50,30	12,70	37,60	44,30	0,00	0,00	0,69	0,69	4,62
Tarnowo Podgórne	45,19	0,00	45,19	39,67	3,40	0,00	0,00	0,92	1,19
RAZEM	**776,43**	**52,96**	**723,48**	**653,73**	**12,39**	**0,14**	**8,34**	**8,36**	**88.90**

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych

7. Gospodarka

a. Podmioty gospodarcze

Bliskość Poznania, dobre położenie geograficzne i komunikacyjne czyni powiat poznański niezwykle interesującym dla podejmowania inwestycji. Z tego względu średnia liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców oraz dochody własne gmin na 1 mieszkańca należą do najwyższych w kraju. O tym, że warto tutaj inwestować, jak również mieszkać, świadczy wzrastająca każdego roku liczba budownictwa jednorodzinnego na terenie powiatu. W powiecie poznańskim działa ponad 11% wszystkich w województwie wielkopolskim podmiotów gospodarki narodowej. W latach 2001 – 2008 liczba podmiotów gospodarczych wzrosła z 26 763 do 41 894. Wzrost ten świadczyć może o wysokiej dynamice rozwoju gospodarczego powiatu. Właściwie każda sekcja (spośród wybranych i zaprezentowanych w tabeli poniżej) wykazuje coroczny przyrost podmiotów gospodarczych. Zdecydowanie najliczniej reprezentowana jest – handel i naprawy, następnie obsługa nieruchomości i firm, budownictwo i przemysł. Najwięcej przyrasta firm w sekcji

obsługi nieruchomości oraz budownictwa, są to zatem usługi, które stanowią koło napędowe współczesnej gospodarki, rozwijają się w powiecie najdynamiczniej.

5. Tabela: Podmioty gospodarki narodowej powiatu poznańskiego w latach 2001 – 2008 według wybranych sekcji

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Powiat poznański	**29468**	**31500**	**33371**	**34207**	**35549**	**37501**	**39597**	**41894**
w tym:								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	827	883	933	802	848	886	908	970
Przemysł	4957	5127	5282	5320	5370	5454	5623	5623
Budownictwo	4109	4257	4350	4388	4521	4819	5338	5865
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2610	2714	2830	2850	2898	2993	3168	3335
Handel i naprawy	9349	9996	10620	10840	11178	11542	11868	12291
Hotele, restauracje	581	648	715	747	755	785	836	870
Pośrednictwo finansowe	755	816	865	922	967	1021	1125	1233
Obsługa nieruchomości i firm	3534	4074	4559	4892	5280	5728	6147	6707

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Podmioty gospodarcze w powiecie poznańskim w latach 2001-2008
(Stan w dniu 31 XII)

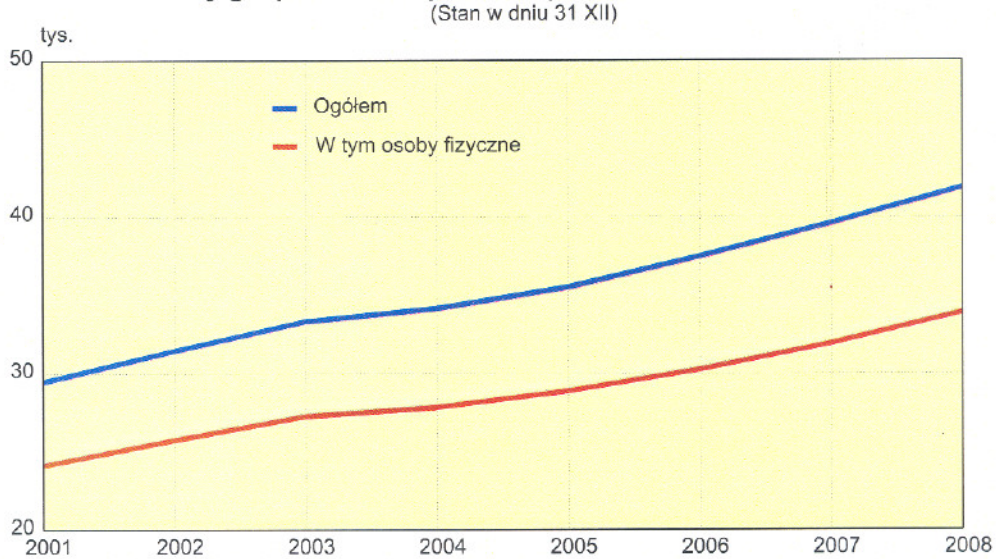

W sektorze prywatnym wzrasta także liczba spółek prawa handlowego, w 2008 r. w powiecie poznańskim zarejestrowane było blisko 2925 tego rodzaju podmiotów. Przybywa również spółek z udziałem kapitału zagranicznego (826 w 2008 r.)

Do gmin, które wykazują się największą liczbą podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców należą Suchy Las (180,6), Puszczykowo (178,5), Tarnowo Podgórne (175,8) oraz Swarzędz (147,2). Najmniej mają: Kleszczewo (79,5), Kostrzyn (102,5) oraz Stęszew (103,4). Od 2003 r. wskaźnik 100 podmiotów na 1000 mieszkańców został przekroczony. Średnio w całym powiecie wynosi on 135,4.

6. Tabela: Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu poznańskiego w latach 2001 – 2008

Stan w dniu 31 XII 2008

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Powiat poznański	**29468**	**31500**	**33371**	**34207**	**35549**	**37501**	**39597**	**41894**
z tego:								
Luboń	2970	3092	3235	3305	3416	3556	3710	3886
Puszczykowo	1303	1375	1459	1495	1522	1577	1644	1707
Buk	1169	1237	1289	1315	1377	1445	1498	1546
Kostrzyn	1242	1325	1388	1397	1425	1509	1561	1642
Kórnik	1561	1677	1772	1800	1938	2170	2390	2603
Mosina	2604	2721	2878	2897	2996	3094	3249	3360
Murowana Goślina	1631	1742	1824	1867	1940	2042	2150	2247
Pobiedziska	1446	1551	1645	1697	1742	1830	1910	2003
Stęszew	1078	1126	1206	1212	1230	1326	1398	1472
Swarzędz	4962	5281	5528	5582	5679	5813	5972	6196
Czerwonak	2160	2339	2480	2550	2612	2671	2787	2907
Dopiewo	931	1027	1141	1243	1406	1618	1825	2057
Kleszczewo	270	318	345	351	366	417	425	462
Komorniki	1378	1504	1599	1646	1697	1870	2067	2341
Rokietnica	784	848	916	972	1058	1132	1210	1346
Suchy Las	1523	1713	1883	2006	2173	2280	2436	2575
Tarnowo Podgórne	2456	2624	2783	2872	2972	3151	3365	3544

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Podmioty gospodarcze w 2008 r.
na 1000 ludności
w gminach powiatu poznańskiego
(Stan w dniu 31 XII)

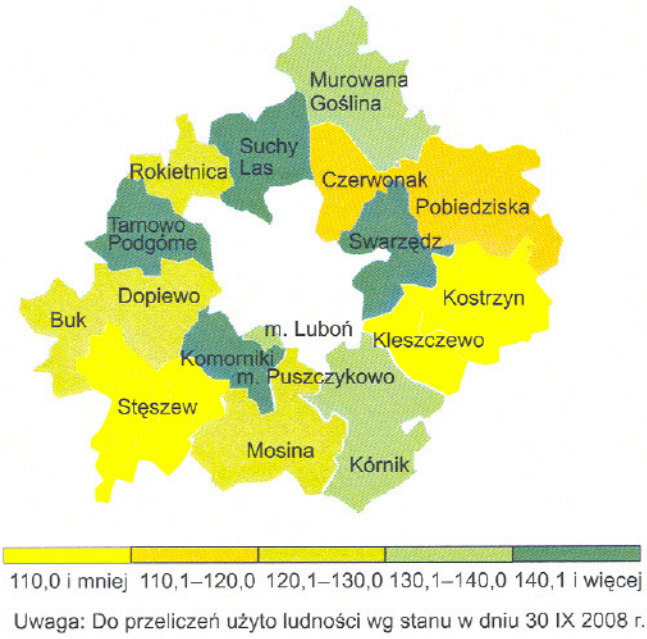

Uwaga: Do przeliczeń użyto ludności wg stanu w dniu 30 IX 2008 r.

b. Pracujący

Ogółem na terenie powiatu poznańskiego w 2007r. pracowało[1] 85 438 osób, z których 50,2% zasilało sektor przemysłowy, 47,9% usługowy, a 1,9% rolniczy. W usługach rynkowych zatrudnionych było 77%, a w nierynkowych (m.in. administracja, edukacja publiczna, itd.), - 23%. Ogółem w sektorze prywatnym w powiecie poznańskim pracuje około 82%, w publicznym niecałe 18%. Większa dysproporcja odsetka pracujących w sektorze prywatnym do pracujących w sektorze publicznym świadczy zwykle o większej dynamice rozwoju gospodarczego.

W czterech gminach łącznie: Tarnowie Podgórnym, Swarzędzu, Komornikach i Czerwonaku pracuje ponad 50% wszystkich pracujących w powiecie poznańskim.

Biorąc pod uwagę liczbę osób pracujących, należy zauważyć, że sektor przemysłowy najbardziej rozwinięty jest w gminach: Tarnowo Podgórne, Swarzędz i Czerwonak. Jednak uwzględniając strukturę pracujących w liczbie ogółem w każdej gminie, można stwierdzić, że charakter przemysłowych gmin posiadają Dopiewo, Czerwonak czy Stęszew, gdzie wskaźnik pracujących w przemyśle przekracza 60%. Do gmin, w których najbardziej rozwijają się usługi, można zaliczyć Puszczykowo, Kórnik, Kostrzyn i Komorniki. W Kostrzynie jednak w porównaniu do średniej w powiecie, znacznie więcej osób pracuje w sektorze publicznym. Gminą, która zdecydowanie odróżnia się od pozostałych udziałem pracujących w rolnictwie jest Kleszczewo, tam sektor ten zasila blisko co czwarty pracujący. Dla porównania w Murowanej Goślinie i Pobiedziskach jest to co dziesiąty pracujący, a w pozostałych gminach przypada na sektor rolniczy 2,5 pracujących na 100.

[1] Dane nie obejmują rolnictwa indywidualnego

Najlepszym bilansem osób zatrudnionych w sektorze prywatnym w porównaniu do osób pracujących w sektorze publicznym mogą wykazać się Tarnowo Podgórne, Puszczykowo, Dopiewo, Swarzędz i Suchy Las.

7. Tabela: Pracujący[a] w powiecie poznańskim i gminach powiatu poznańskiego w 2007 r.

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor rolniczy		Sektor przemysłowy		Sektor usługowy	
		razem	w % ogółem	razem	w % ogółem	razem	w % ogółem
Powiat poznański	**85438**	**1650**	**1,9**	**42857**	**50,2**	**40931**	**47,9**
z tego:							
Luboń	3885	4	0,1	1731	44,6	2150	55,3
Puszczykowo	2063	16	0,8	745	36,1	1302	63,1
Buk	2327	66	2,8	1241	53,3	1020	43,8
Czerwonak	5755	108	1,9	3978	69,1	1669	29,0
Dopiewo	3880	111	2,9	2594	66,9	1175	30,3
Kleszczewo	674	149	22,1	196	29,1	329	48,8
Komorniki	6739	68	1,0	2922	43,4	3749	55,6
Kostrzyn	4623	196	4,2	896	19,4	3531	76,4
Kórnik	6556	113	1,7	2147	32,7	4296	65,5
Mosina	4416	111	2,5	2470	55,9	1835	41,6
Murowana Goślina	2903	222	7,6	1866	64,3	815	28,1
Pobiedziska	1971	39	2,0	901	45,7	1031	52,3
Rokietnica	1640	36	2,2	868	52,9	736	44,9
Stęszew	3657	103	2,8	2333	63,8	1221	33,4
Suchy Las	5748	47	0,8	2943	51,2	2758	48,0
Swarzędz	13050	223	1,7	6289	48,2	6538	50,1
Tarnowo Podgórne	15551	38	0,2	8737	56,2	6776	43,6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Pracujący[a] w powiecie poznańskim w latach 2001-2007 według sektorów własności

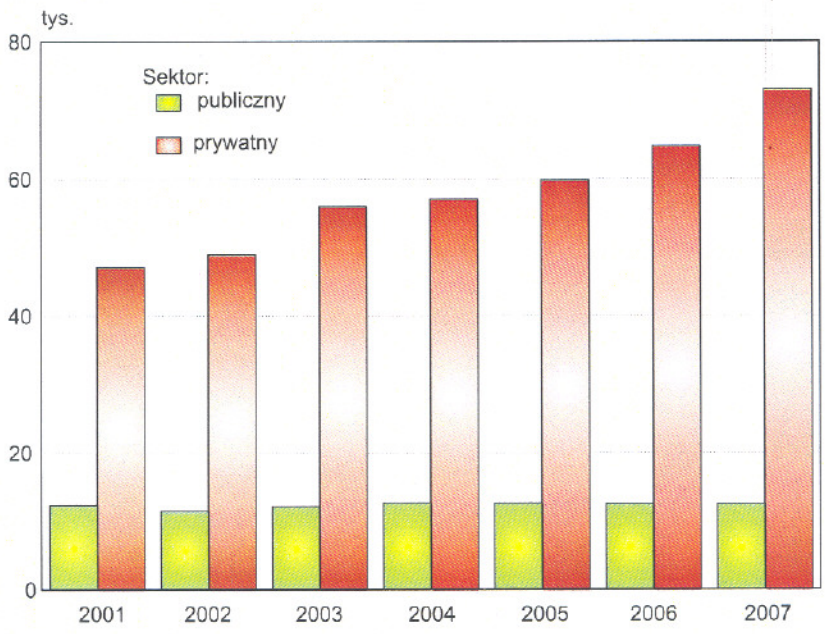

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

b. Wsparcie przedsiębiorczości

Przedsiębiorcy z terenu powiatu poznańskiego posiadają stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć instytucji wsparcia przedsiębiorczości zlokalizowaną w mieście Poznaniu. Usługi dostępne z zakresu szeroko pojmowanego doradztwa dla biznesu, w tym m.in., prowadzenie rachunkowości, zmiany w przepisach, pozyskiwanie funduszy strukturalnych, itp. są wykonywane dla przedsiębiorców komercyjnie lub nieodpłatnie. W związku z funkcjonowaniem wielu instytucji okołobiznesowych w stolicy Wielkopolski, sieć tego typu placówek na terenie samego powiatu poznańskiego jest niewielka w proporcji do jego wielkości i liczby podmiotów gospodarczych w nim funkcjonujących. Także Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, który działa od 1993 r. i funkcjonuje w strukturach Powiatowego Urzędu Pracy, zlokalizowany jest w Poznaniu. Instytucja ta jest jedyną placówką, którą można zaliczyć do instytucji wsparcia przedsiębiorczości, współfinansowaną przez powiat. W zakres jej działalności wchodzi m.in.: udzielanie informacji i porad rozpoczynającym działalność, prowadzenie specjalistycznego doradztwa dla małych firm, organizowanie prelekcji dla przedsiębiorców, a także pośrednictwo pracy. Wydaje się, że ośrodek jest doskonałym miejscem do rozwoju doradztwa w zakresie pozyskiwania funduszy strukturalnych, co częściowo jest już tu realizowane.

Część zadań z zakresu wspierania małych i średnich firm bierze na siebie także urząd Starostwa Powiatowego. Dla Wydziału Promocji został określony następujący zakres zadań: podejmowanie działań wspierających rozwój średnich, małych i mikroprzedsiębiorstw na terenie powiatu; podejmowanie działań związanych ze współpracą z organizacjami pozarządowymi; współpraca z Izbami Gospodarczymi; prowadzenie bazy danych o warunkach i możliwościach inwestycyjnych powiatu; organizacja i udział w wystawach, targach i konferencjach dotyczących promocji i rozwoju gospodarczego powiatu; przygotowanie materiałów dotyczących strategii rozwoju, założeń inwestycyjnych i promocyjnych; informowanie przedsiębiorców o dostępnych funduszach UE. Wiele z tych zadań powinno zostać zintensyfikowanych, co jednak oznaczać będzie zwiększenie środków na tego typu działalność. Jest ona jednak o tyle istotna, że jak wykazały badania przeprowadzone w 2005 r. wśród przedsiębiorców powiatu poznańskiego, trzy czwarte przedsiębiorców miało w okresie prowadzenia działalności kontakt ze Starostwem. Jest to więc miejsce dobrze im znane.

8. Edukacja

a. Sieć szkół

Powiat Poznański jest organem prowadzącym dla wszystkich typów szkół ponadgimnazjalnych. Powiat prowadzi także szkoły podstawowe specjalne i gimnazja specjalne. Liczba placówek w kolejnych latach zmieniała się. Przyczynami tego stanu rzeczy była prowadzona reforma oświaty, zmiany demograficzne wpływające na liczbę uczniów wybierających szkoły w powiecie oraz zmiany organizacyjne.

Licea ogólnokształcące funkcjonują jako samodzielne jednostki lub wchodzą w skład zespołów szkół. Znajdują się w następujących miejscowościach: w Kórniku, w Puszczykowie, w Bolechowie (Zespół Szkół), w Swarzędzu (Zespół Szkół Nr 1 i Zespół Szkół Nr 2), w Mosinie (Zespół Szkół), w Owińskach (Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych).

Licea profilowane funkcjonują obecnie w: Zespole Szkół Nr 1 w Swarzędzu i Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Owińskach.

Czas trwania nauki w liceach ogólnokształcących i liceach profilowanych wynosi 3 lata.

Technika dla młodzieży funkcjonują obecnie w Zespole Szkół w Bolechowie, Zespole Szkół Nr 1 w Swarzędzu, Zespole Szkół w Mosinie oraz w ramach Zespołu Szkół w Rokietnicy – w następujących miejscowościach: Rokietnica, Murowana Goślina i Poznań przy ul. Rubież. Czas nauki w technikum wynosi 4 lata.

Zasadnicze szkoły zawodowe zlokalizowane są w: Zespole Szkół w Rokietnicy (oddział w Murowanej Goślinie), Zespole Szkół w Mosinie, Zespole Szkół Nr 1 Swarzędz (w tym zasadnicza szkoła zawodowa specjalna), Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Owińskach (zasadnicza szkoła zawodowa specjalna), Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mosinie (zasadnicza szkoła zawodowa specjalna).

Większość tych szkół posiada oddziały wielozawodowe, grupujące uczniów, którzy uczą się różnych zawodów. Praktyczna nauka zawodu odbywa się w takim przypadku u pracodawcy, który zatrudnia ucznia. Nauka w tego typu szkole trwa 2-3 lata w zależności od rodzaju zawodu.

W powiecie poznańskim ofertę edukacyjną wzbogacają szkoły dla dorosłych:

Licea dla dorosłych w Zespole Szkół w Bolechowie, w Zespole Szkół Nr 1 w Swarzędzu, Zespole Szkół w Mosinie, w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Owińskach;

Technika dla dorosłych (technika uzupełniające) funkcjonują obecnie w Zespole Szkół Nr 1 w Swarzędzu oraz w Zespole Szkół w Rokietnicy. Szkoły policealne funkcjonują dzisiaj w: Zespole Szkół w Bolechowie, Zespole Szkół Nr 1 w Swarzędzu, Zespole Szkół Nr 2 w Swarzędzu, Zespole Szkół w Mosinie, Zespole Szkół w Rokietnicy (w tym także w filii w Murowanej Goślinie). Nauka w szkołach policealnych trwa od 1-2 lat.

Na terenie powiatu poznańskiego znajdują się 2 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, w Mosinie i w Owińskach. W skład każdego z nich wchodzi szkoła podstawowa, gimnazjum oraz zasadnicza szkoła zawodowa. W Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Owińskach znajdują się ponadto liceum ogólnokształcące i liceum profilowane dla młodzieży oraz liceum ogólnokształcące dla dorosłych. W Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Mosinie funkcjonuje trzyletnia szkoła specjalna przysposabiająca do pracy.

Obecnie na terenie powiatu poznańskiego funkcjonuje 5 internatów: przy Liceum Ogólnokształcącym w Puszczykowie, Zespole Szkół w Rokietnicy, Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych w Owińskach, przy Zespole Szkół w Mosinie oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Mosinie.

b. Uczniowie

Liczba uczniów w danym typie szkoły determinowana jest wieloma czynnikami. Do najważniejszych z nich należą:

- wybór szkoły przez ucznia (rodzica),
- demografia (populacja dzieci i młodzieży w wieku szkolnym),
- możliwość kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły,
- gwarantowane poprzez ukończenie szkoły wysokie kwalifikacje zawodowe,
- atrakcyjność oferty kształcenia,
- dostępność szkoły (bliskie położenie, dobry dojazd),
- bezpieczeństwo i przyjazna atmosfera.

Pomimo malejącej liczby absolwentów (niż demograficzny) i dobrej komunikacji do miasta Poznania, szkoły prowadzone przez Powiat Poznański odnotowują stosunkowo niewielki spadek liczby nowoprzyjętych uczniów.

Powiat Poznański stawia na jakość kształcenia, w szczególności kształcenia zawodowego. Wyraża się to tym, że uruchamiane kierunki zawody są ustalane wspólnie z pracodawcami, często wręcz tworzone pod ich potrzeby np. mechatronik w Swarzędzu, logistyk w Mosinie i Swarzędzu, florysta w Rokietnicy, szlifierz metali i tokarz w Swarzędzu, a w najbliższym czasie także mechatronik w Bolechowie i Murowanej Goślinie.

(Np. aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom uczniów i pracowników, powiat poznański w oparciu o posiadaną bazę w Zespole Szkół nr 1 w Swarzędzu, nawiązał współpracę z firmą Volkswagen Poznań, dotyczącą kształcenia zawodowego wysoko wykwalifikowanych pracowników w zawodzie monter- mechatronik).

Tabela: Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie poznańskim

LP	TYP SZKOŁY	2004/2005		2005/2006		2006/2007		2007/2008	
		Liczba lokalizacji	Liczba uczniów	Liczba lokalizacji	Liczba uczniów	Liczba lokalizacji	Liczba uczniów	Liczba lokalizacji	Liczba uczniów
1	Szkoła podstawowa specjalna	2	95	2	101	2	123	2	116
2	Szkoła podstawowa przyszpitalna	1	25	1	25	1	25	1	25
3	Gimnazjum specjalne	2	117	2	109	2	93	2	114
4	Liceum ogólnokształcące	9	1566	7	1322	7	1317	7	1227
5	Liceum profilowane	7	607	5	382	4	227	4	109
6	Technik	4	570	4	503	5	694	5	801
7	Zasadnicza szkoła zawodowa	4	805	4	781	4	752	3	708
8	Zasadnicza szkoła zawodowa specjalna	4	98	4	92	3	88	3	83
9	Trzyletnia szkoła przysposabiająca do pracy	1	9	11	10	1	14	1	16
	RAZEM		**3892**		**3325**		**3333**		**3199**

Źródło: Starostwo Powiatowe w Poznaniu

c. Badanie opinii uczniów

W ramach opracowania strategii rozwoju przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów rozpoczynających ostatni rok nauki w szkołach ponadgimnazjalnych. Badania dotyczyły oceny wyboru dotychczasowej edukacji, planów na przyszłość oraz zaangażowania w działalność społeczną. Jak wykazały badania, blisko 60% młodych ludzi deklaruje, że jest zadowolonych z wyboru szkoły. Najbardziej zadowoleni są uczniowie liceów ogólnokształcących i techników. W powiecie poznańskim jak i w całej Polsce widać wzrost zainteresowania kształceniem w technikach, kosztem kształcenia w liceach profilowanych. Zainteresowanie nauką w zasadniczych szkołach zawodowych praktycznie się nie zmienia. 84% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i zasadniczych zawodowych powiatu poznańskiego zamierza kontynuować naukę. Wskazań takich najczęściej dokonali uczniowie liceów i zasadniczych szkół zawodowych. Wśród młodzieży uczęszczającej do techników aż połowa nie zamierza kontynuować nauki.

Niepokojącym jest fakt, że blisko co czwarty uczeń rozpoczynający naukę w ostatniej klasie chcący kontynuować naukę, nie potrafi określić, do jakiej szkoły będzie się starał o wstęp. Co dziesiąty młody człowiek chce uczyć się w przyszłej szkole bankowości i ekonomii, zarządzania i marketingu, handlu i finansów, 6% informatyki, automatyki i robotyki, a blisko 5% prawa i administracji.

Najczęściej wybór następnej szkoły wiąże się z rozwijaniem zainteresowań. W 30% odpowiedzi dominującym czynnikiem wyboru szkoły jest szansa znalezienia po niej pracy, a w 18% - dobrze płatny zawód wyuczony w wybranej placówce.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych zostali zapytani także, jakiego rodzaju zatrudnienie chcieliby podjąć po zakończeniu edukacji. Co trzeci uczeń wybrałby pracę w prywatnej firmie, a co czwarty, co należy uznać za stosunkowo wysoki wskaźnik, chciałby założyć własną firmę. Jedynie co dziesiąty uczeń najchętniej podjąłby pracę w instytucji publicznej.

Charakterystyczne jest to, że zakładaniem własnej firmy głównie zainteresowani są uczniowie liceów ogólnokształcących i zasadniczych szkół zawodowych. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych jednak o wiele częściej niż uczniowie innych szkół wybierający pracę we własnej firmie potrafili określić preferowany rodzaj działalności, którym chcieliby się zająć. Najczęściej były to drobne usługi dla ludności. Co czwarty uczeń chcący pracować we własnej firmie argumentował swój wybór niezależnością.

Tak duże zainteresowanie uczniów szkół ponadgminazjalnych zakładaniem własnej firmy może skłaniać dyrektorów szkół do dalszego rozwijania doradztwa w szkołach w zakresie przedsiębiorczości. W szczególności pokazuje to rolę doradców zawodowych na wszystkich etapach kształcenia – w szczególności w gimnazjach.

44% uczniów szkół powiatu poznańskiego deklaruje, że po zakończeniu edukacji chciałoby wyprowadzić się z rodzinnej miejscowości. To bardzo wysoki odsetek, warto więc przyjrzeć się powodom takich deklaracji. Ci, którzy chcieliby osiedlić się w Poznaniu przede wszystkim podkreślają fakt, że miasto to daje możliwości znalezienia dobrej pracy oraz w ogóle możliwości rozwoju. Podobnie odpowiadają Ci uczniowie, którzy deklarują chęć wyprowadzenia się poza granice kraju, a należy podkreślić, że jest ich blisko 20%, więc także stosunkowo dużo.

9. Bezrobocie i jego struktura

Od badanego 2000 r. bezrobocie na terenie powiatu poznańskiego, ale też całego województwa wielkopolskiego, stawało się coraz poważniejszym problemem. Stopa bezrobocia do 2002 r. w powiecie poznańskim przyrastała każdego roku średnio o 2,2 punktu procentowego.

Jednakże od roku 2005 sytuacja na rynku pracy uległa znacznej poprawie, można zauważyć systematyczne zmniejszanie się liczby osób bezrobotnych.

8. Tabela: Stopa bezrobocia w powiecie poznańskim i w województwie wielkopolskim w latach 2000 - 2008

Stopa bezrobocia w %									
Jednostka	**2000**	**2001**	**2002**	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**
Powiat poznański	5,0	8,4	10,0	10,0	9,7	8,9	6,6	3,3	1,8
Województwo Wielkopolskie	12,5	15,4	15,9	17,1	15,9	14,6	11,7	7,8	6,4

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Stopa bezrobocia w latach 2000-2008

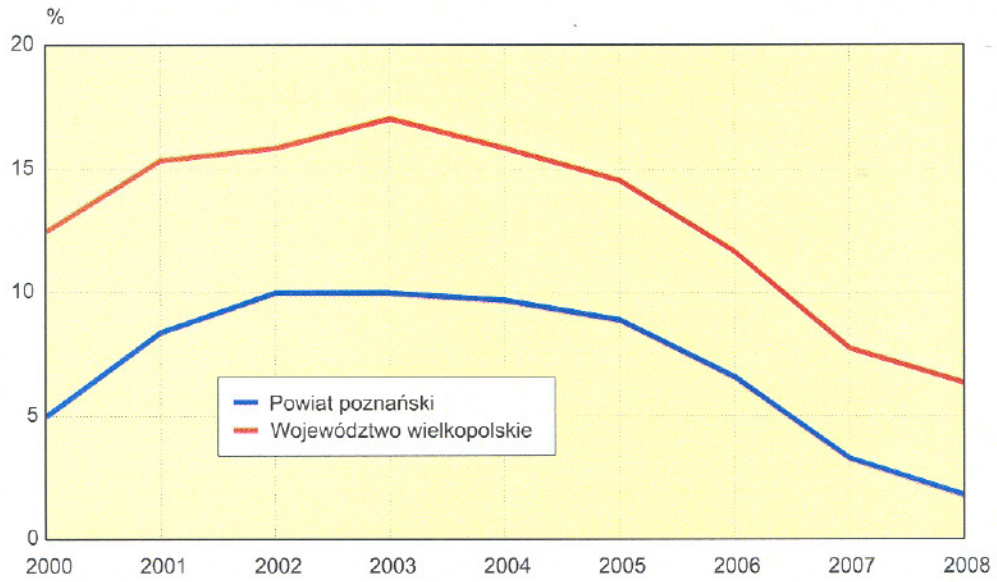

Wśród

bezrobotnych w powiecie poznańskim większą grupę stanowią kobiety. Wprawdzie odsetek bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych ogółem od 1998 r. spadł, co może świadczyć o poprawie sytuacji kobiet na rynku pracy, jednak nadal w 2006 r. pozostawał na poziomie 64,33%.

Pomimo wzrostu liczby bezrobotnych w kolejnych latach, zmniejsza się liczba osób uprawnionych do zasiłku – z 31,9% w 1998 roku do 15,45% w 2006 roku (osoby te nie spełniają ustawowych kryteriów przyznania zasiłku, w dużej mierze jest to długotrwałe pozostawanie bez pracy przekraczające 1 rok).

9. Tabela: Bezrobotni zarejestrowani w powiecie poznańskim

Rok	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Kobiety w % ogółu	Z prawem do zasiłku (w % ogółu bezrobotnych)
2000	5377	2264	3113	57,9	26,1
2001	8940	4195	4745	53,1	23,8
2002	11265	5509	5756	51,1	18,6
2003	11433	5339	6094	53,3	15,5
2004	11361	5059	6302	55,5	15,4
2005	10593	4362	6231	58,8	16,7
2006	8189	2960	5229	63,9	15,4
2007	4332	1468	2864	66,1	17,2
2008	2330	920	1410	60,5	26,3

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Jeszcze w 2002 r. odsetek osób poniżej 25 roku życia w strukturze osób bezrobotnych był najwyższy (32%). Od tego czasu obserwuje się znaczące zmiany w strukturze bezrobocia. W 2006 r. co czwarta osoba

zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu powiatu poznańskiego to reprezentant najmłodszej grupy. Bardzo podobnie wygląda sytuacja osób w pozostałych grupach do 55 roku życia.

10. Tabela: Bezrobotni zarejestrowani w powiecie poznańskim według wieku

Rok	Ogółem	Poniżej 25 lat	25 – 34	35 – 44	45 – 54	55 lat i więcej
2000	5377	1783	1206	1373	950	65
2001	8940	3125	2043	2084	1583	105
2002	11265	3640	2648	2530	2236	211
2003	11433	3304	2768	2523	2524	314
2004	11361	2769	2864	2361	2908	459
2005	10593	2272	2674	2107	2957	583
2006	8189	1341	2122	1614	2474	638
2007	4332	538	1157	816	1344	477
2008	2330	466	667	341	639	217

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Bezrobotni w powiecie poznańskim według wieku w latach 2000-2008

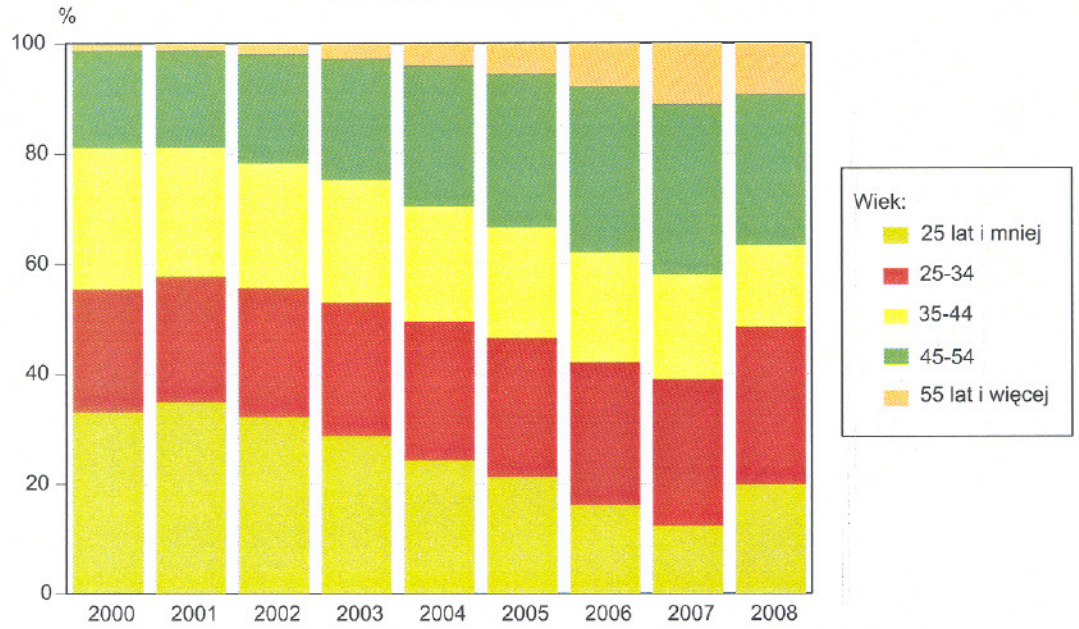

Grupą szczególnie zagrożoną bezrobociem są osoby z najniższym wykształceniem. Posiadacze dyplomów szkół zasadniczych zawodowych oraz podstawowych stanowią niemal trzy czwarte wszystkich bezrobotnych. Niski poziom wykształcenia i wysokie koszty przekwalifikowania zniechęcają potencjalnych pracodawców do zatrudnienia tych osób.

Najniższy wskaźnik bezrobocia dotyczy osób z wykształceniem wyższym – stanowią oni około 5% ogółu bezrobotnych. Są to osoby poszukiwane przez pracodawców na rynku pracy, wielu z nich zdobywa dodatkowe kwalifikacje na studiach uzupełniających i podyplomowych, a także innych, gdzie warunkiem uczestnictwa jest posiadanie odpowiedniego wykształcenia.

11.Tabela: Bezrobotni zarejestrowani w powiecie poznańskim według wykształcenia

Rok	Ogółem	Wykształcenie wyższe	Średnie zawodowe łącznie z policealnym	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i niższe[a]
2000	5377	150	896	294	1841	2196
2001	8940	284	1569	469	3321	3297
2002	11265	414	1990	583	4146	4132
2003	11433	488	1852	620	4126	4347
2004	11361	567	1899	702	3752	4441
2005	10593	654	1935	730	3288	3986
2006	8189	541	1492	659	2360	3137
2007	4332	390	858	385	1137	1562
2008	2330	409	511	278	566	566

a W roku 2000 i 2001 wykształcenie podstawowe i bez wykształcenia.

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Bezrobotni w powiecie poznańskim według wykształcenia w latach 2000-2008

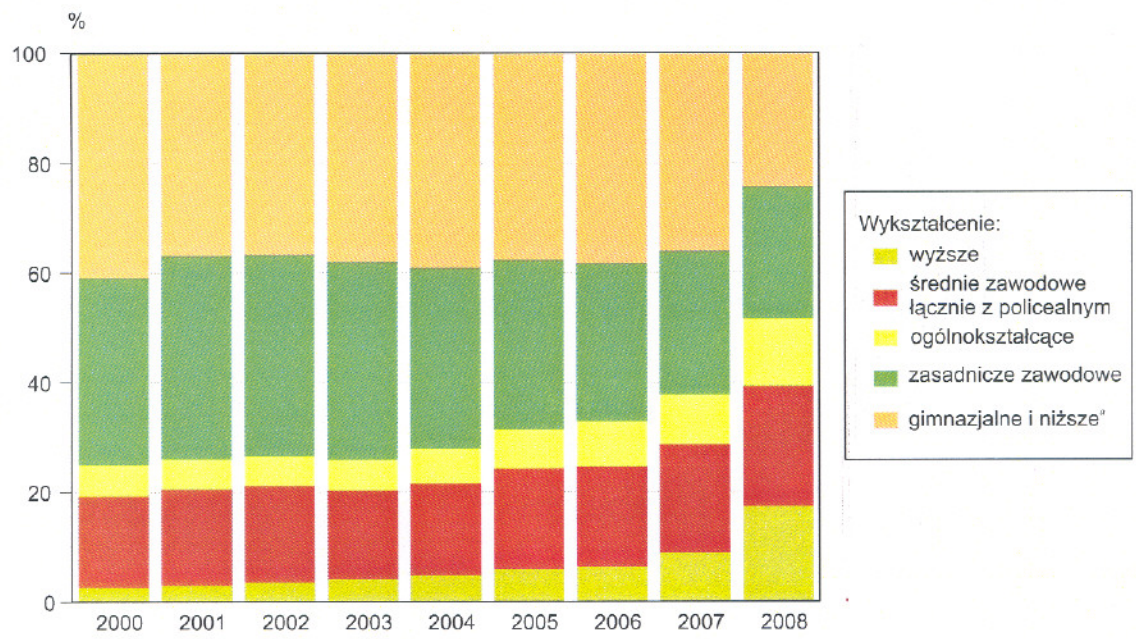

a W roku 2000 i 2001 podstawowe i bez wykształcenia.

Wśród szczególnie zagrożonych bezrobociem znajdują się także bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy. W 2006 r. co druga osoba zarejestrowana w PUP znalazła się w tej grupie.

12.Tabela: Bezrobotni zarejestrowani w powiecie poznańskim według czasu pozostawania bez pracy

Rok	Ogółem	Poniżej 1 m-ca	1-3 m-ce	3-6 m-cy	6-12 m-cy	12-24 m-ce	Powyżej 24 m-cy
2000	5377	476	1303	1175	1202	1008	213
2001	8940	770	1944	1919	1873	1663	771
2002	11265	760	1923	1997	2542	2493	1550
2003	11433	834	1680	1630	2117	2686	2486
2004	11361	843	1515	1563	2220	2094	3126
2005	10593	721	1573	1511	1884	1845	3059
2006	8189	566	1190	1057	1256	1487	2633
2007	4332	452	744	527	597	697	1315
2008	2330	468	781	399	237	150	295

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Bezrobotni w powiecie poznańskim według czasu pozostawania bez pracy w latach 2000-2008

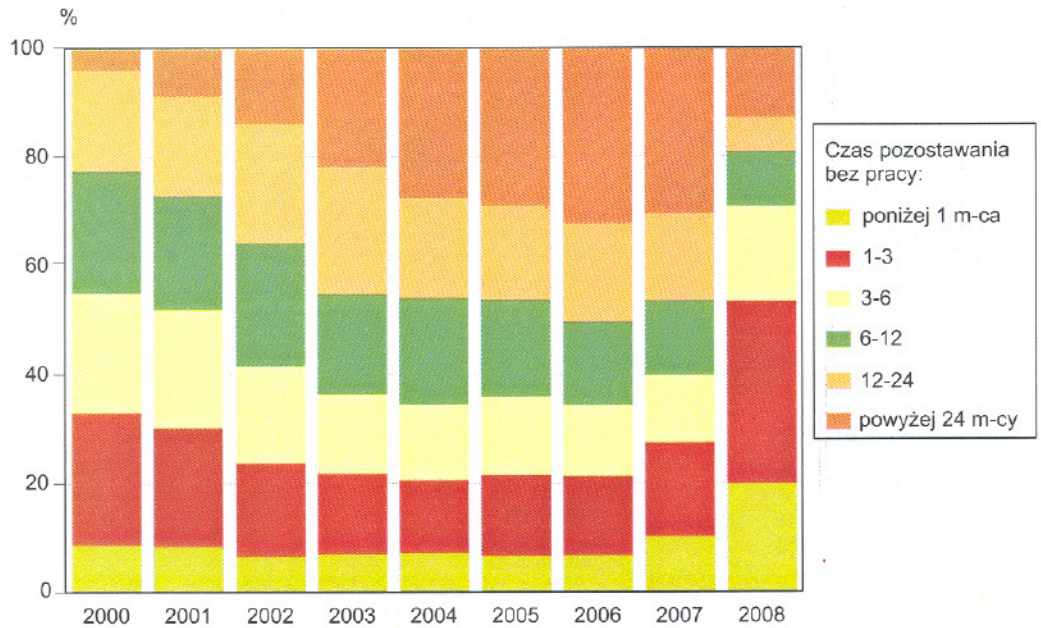

Trudno zaobserwować na podstawie danych dotyczących struktury bezrobotnych według stażu pracy, aby dorobek zawodowy w sposób szczególny wpływał na mobilność na rynku pracy. Każda z wyróżnionych grup jest podobnie reprezentowana w strukturze bezrobotnych.

Tabela: Bezrobotni zarejestrowani w powiecie poznańskim według stażu pracy

Rok	Ogółem	1 rok i mniej	1 – 5	5 –10	10 – 20	20 – 30	30 i więcej	Bez stażu
2000	5377	641	850	690	1105	811	82	1198
2001	8940	1064	1484	1318	1691	1272	129	1982
2002	11265	1440	1900	1600	2050	1684	283	2308
2003	11433	1511	1947	1688	2070	1712	293	2212
2004	11361	1551	2015	1711	2093	1779	343	1869
2005	10593	1456	1798	1578	1938	1710	408	1705
2006	8189	1195	1368	1215	1555	1355	355	1146
2007	4332	665	675	640	800	758	226	568
2008	2330	418	387	313	388	348	106	370

Źródło: Urząd Statystyczny w Poznaniu

Bezrobotni w powiecie poznańskim według stażu pracy w latach 2000-2008

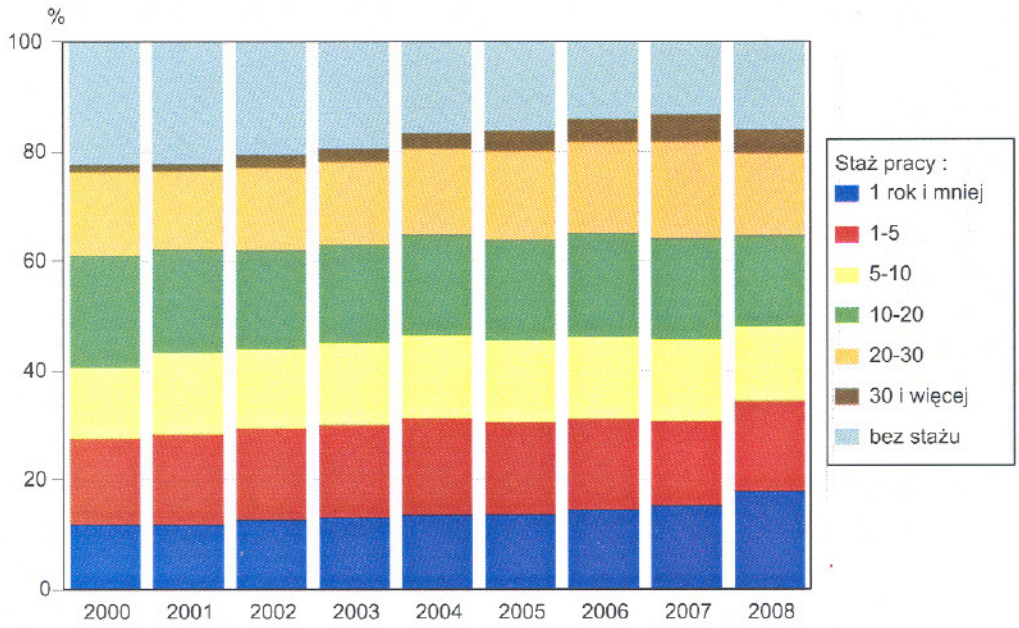

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy zamieszkałe w Poznaniu i Powiecie Poznańskim mogą korzystać z bezpłatnej pomocy udzielanej przez Powiatowy Urząd Pracy, Kluby Pracy oraz Gminne Centra Informacji. Nadrzędnym celem tych jednostek jest przekazywanie najważniejszych informacji na temat

aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, a także nauczenie metod i technik skutecznego poszukiwania pracy. Zadania te realizowane są przy wykorzystaniu dostępnych do tego celu środków finansowych.

Zainteresowane osoby mogą w w/w jednostkach uzyskać:

- informacje o ofertach pracy w gminie,
- porady ułatwiające wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę zatrudnienia,
- informacje o zawodach, rynku pracy i szkoleniach,
- informacje i oferty legalnej pracy w państwach UE,
- pomoc w redagowaniu dokumentów aplikacyjnych (C.V., list motywacyjny),
- porady i konsultacje w zakresie prawa, podatków i ubezpieczeń społecznych,
- pomoc przy podejmowaniu działalności gospodarczej m.in. przy wypełnianiu wniosku o rejestrację działalności – gdzie zarejestrować działalność, gdzie uzyskać nr NIP, Regon itd.
- dostęp do aktualnych przepisów prawa miejscowego i ustaw.

10. Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i osobom przewlekle chorym

Na terenie powiatu funkcjonuje jeden Ośrodek Wsparcia - Środowiskowy dom Samopomocy „Pomoc Maltańska", który świadczy pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi, prowadzony jest przez Fundację Polskich Kawalerów Maltańskich „ Pomoc Maltańska".

W II półroczu 2008 r. uczestnikami Środowiskowego Domu Samopomocy w Puszczykowie było 25 osób /13 kobiet i 12 mężczyzn/, z zaburzeniami psychicznymi /choroby psychiczne i upośledzenie umysłowe/, w wieku 24-73 lat, będących mieszkańcami gmin: Puszczykowo (10), Mosina (13) i Luboń (2). Uczestnicy zajęć, organizowanych w ŚDS w Puszczykowie, mają przede wszystkim możliwość przebywania w grupie i rozwijania umiejętności interpersonalnych oraz budowania relacji z innymi osobami. Ponadto, poddani są działaniom terapeutycznym, pozwalającym na usprawnianie umiejętności związanych z funkcjonowaniem: intelektualnym, społecznym, ruchowym i emocjonalno-wolicjonalnym oraz działaniom sprzyjającym usamodzielnieniu uczestników.

Pomoc osobom starszym jest realizowana m.in. w Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach. Dom dysponuje liczbą 100 miejsc. W omawianym okresie umieszczono w Domu 11 osób

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie było współorganizatorem X rajdu integracyjnego „Pożegnanie lata" oraz VI Mitingu „Barierom Stop". W imprezie organizowanej 12 września 2008 r. na terenie Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach udział wzięło 27 drużyn z domów pomocy społecznej, warsztatów terapii zajęciowej, placówek opiekuńczo-wychowawczych.

11. Opieka zdrowotna

a. Informacje wstępne

Podstawowymi czynnikami wpływającymi na stan zdrowia, a co za tym idzie na zapotrzebowanie związane z usługami medycznymi są: styl życia (z uwzględnieniem m.in. konsumpcji alkoholu, narkomanii, palenia tytoniu, poziomem aktywności fizycznej), środowisko społeczne (problem bezrobocia, dochodów i wynagrodzeń ludności, warunków mieszkaniowych, oświaty, przestępczości) oraz środowisko fizyczne (w tym m.in. jakość zaopatrzenia w wodę, gospodarki odpadami, czystości powietrza, hałasu czy też jakości żywienia).

Jednym ze wskaźników wyznaczających jakość życia mieszkańców jest ochrona zdrowia, w tym dostępność i jakość oferowanych usług medycznych. Zapewnienie właściwego ich poziomu nie jest możliwe bez wspierania rozwoju poprzedzonego dokładną diagnozą poszczególnych dziedzin ochrony zdrowia, wśród których wyróżnić należy:

- podstawową opiekę zdrowotną,
- ambulatoryjną opiekę specjalistyczną z diagnostyką,
- stomatologię,
- lecznictwo zamknięte (szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze itp.),
- promocję i profilaktykę zdrowotną.

Opieka zdrowotna zapewniana jest przez publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Reforma służby zdrowia wprowadzona w 1999 r. zmieniła zasady finansowania tej sfery życia społecznego. Bezpłatna opieka medyczna świadczona jest na podstawie umów zawieranych z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ).

Zał. Nr 1. Liczba i lokalizacja podmiotów udzielających świadczenia zdrowotne w gminach powiatu poznańskiego (w II połowie 2008 roku) posiadających kontrakt z NFZ.

Gmina/ Liczba podmiotów	Podstawowa opieka zdrowotna	Pielęgniarki środowiskowo-rodzinne	Położne środowiskowo-rodzinne	Medycyna szkolna	Rehabilitacja lecznicza	Poradnia stomatologiczna
Buk	1	1	1	1		3
Czerwonak	1	3	2	1		4
Dopiewo	2	2			1	2
Kleszczewo	2	1	2			1
Komorniki	2	1	1	1		3
Kostrzyn	1	1	1	1	1	3
Kórnik	1	2	2	1		2
Luboń	4	3	2	1		7
Mosina	4	4	2	3		5
Murowana Goślina	1	1	1	1	1	4
Pobiedziska	1	1	1	1		2
Puszczykowo	2	2	1		1	2
Rokietnica	1	1				2
Stęszew	3	1	1	2		4
Suchy Las	2	1	1		1	4
Swarzędz	4	4	1	1	2	10
Tarnowo Podgórne	3	2	2	2	3	3
Powiat poznański ogółem	**35**	**31**	**21**	**16**	**10**	**61**

Źródło: WOW NFZ z dnia 6.02.2009 r.

b. Podstawowa opieka zdrowotna

Podstawowa opieka zdrowotna świadczona jest głównie przez lekarzy rodzinnych (indywidualne praktyki lekarskie oraz zespoły lekarzy rodzinnych w ramach zakładów opieki zdrowotnej), a także pielęgniarki i położne środowiskowo – rodzinne.

Podstawowa opieka zdrowotna dotyczy w głównej mierze świadczeń ambulatoryjnych (wizyty w domu, świadczenia udzielane w przychodniach), w przeciwieństwie do niej - stacjonarna opieka medyczna i ambulatoryjna opieka specjalistyczna dotyczy usług specjalistycznych i świadczonych głównie w szpitalach oraz innych placówkach medycznych.

Mieszkańcy powiatu poznańskiego korzystają z sieci placówek opieki zdrowotnej zlokalizowanych na terenie poszczególnych gmin. W 2008 r. funkcjonowało w całym powiecie w oparciu o kontrakt z NFZ:

- 35 podmiotów praktyki lekarzy rodzinnych,
- 31 podmiotów praktyki pielęgniarek środowiskowo-rodzinnych,
- 21 podmiotów praktyki położnych środowiskowo-rodzinnych,
- 16 podmiotów udzielających świadczeń w zakresie medycyny szkolnej,

- 10 podmiotów udzielających świadczeń medycznych w zakresie rehabilitacji leczniczej,
- 61 poradni stomatologicznych.

c. Ambulatoryjna opieka specjalistyczna

W 2008 roku NFZ zakontraktował na terenie powiatu poznańskiego świadczenia z zakresu 25 specjalności, najwięcej świadczeń zakontraktowano w poniższych zakresach:

- świadczenia ginekologiczno- położnicze (29 kontraktów) w 17 gminach,
- pobranie materiału z szyjki macicy do przesiewowego badania cytologicznego- zakres skojarzony 02.1450.001.02 – (29 kontraktów) w 17 gminach
- świadczenia z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu zakontraktowano w 14 gminach,
- świadczenia w zakresie chirurgii ogólnej zakontraktowano w 13 gminach,
- świadczenia z zakresu otolaryngologii zakontraktowano w 11 gminach,
- świadczenia z zakresu okulistyki zakontraktowano w 10 gminach,
- świadczenia z zakresu neurologii zakontraktowano w 10 gminach,
- świadczenia z zakresu dermatologii i wenerologii zakontraktowano w 10 gminach,

oraz

- porada w poradni medycyny paliatywnej (nie należy do ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)) – 1 gmina,
- świadczenie w oddziale medycyny paliatywnej (nie należy do AOS) – 1 gmina

świadczenia w pielęgniarskiej opiece długoterminowej (nie należy do AOS) – 1 gmina.

Zał. Nr 2. Liczba i rodzaj poradni specjalistycznych posiadających kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia, zlokalizowanych na terenie powiatu poznańskiego w 2008 roku.

Rodzaj świadczeń	Zakres świadczeń	Buk	Czerwonak	Dopiewo	Kleszczewo	Komorniki	Kostrzyn	Kórnik	Luboń	Mosina	Murowana Goślina	Pobiedziska	Puszczykowo	Rokietnica	Stęszew	Suchy Las	Swarzędz	Tarnowo Podgórne	**Powiat poznański ogółem**
AOS 1	Badania elektrokardiograficzne			1															1
2	Badanie endoskopowe przewodu pokarmowego- gastroskopia												1						1
3	Badanie endoskopowe przewodu pokarmowego- kolonoskopia												1						1
4	Badania tomografii komputerowej (TK)												1						1
5	Badania ultrasonograficzne – Doppler Duplex			1									1						3
6	Pobranie materiału z szyjki macicy do przesiewowego badania cytologicznego- zakres skojarzony 02.1450.001.02	1	1	2	1	1	1	1	3	2	2	2	1	1	2	2	3	3	29
7	Świadczenia w zakresie alergologii								1				1					1	3
8	Świadczenia w zakresie chirurgii dziecięcej																	1	1
9	Świadczenia w zakresie chirurgii ogólnej	1	1	1			1		2	2	1	1	1	1	1		1	1	15
10	Świadczenia w zakresie dermatologii i wenerologii	1	1	2					2	1	1		2			1	1	1	14
11	Świadczenia w zakresie diabetologii												1			1			2
12	Świadczenia w zakresie kardiologii		1	1					2				1					2	7
13	Świadczenia w zakresie leczenia bólu												1						1
14	Świadczenia w zakresie leczenia gruźlicy i chorób płuc			1						2								1	4
15	Świadczenia w zakresie leczenia zeza			1															1
16	Świadczenia w zakresie logopedii			2															2
17	Świadczenia w zakresie neurochirurgii												1						1
18	Świadczenia w zakresie neurologii	2	1	2					1	1	1		1		1		2	2	14
19	Świadczenia w zakresie okulistyki	1	1	2			1		2		1		1			2	3	1	15
20	Świadczenia w zakresie okulistyki dla dzieci		1																1
21	Świadczenia w zakresie ortopedii i	1	1	2			1	1	2	1	1	1	1		1	1	2	1	17

	traumatologii narządu ruchu																		
22	Świadczenia w zakresie otolaryngologii		1	1				1	2	1	1	1	1		1	1		2	13
23	Świadczenia w zakresie położnictwa i ginekologii	1	1	2	1	1	1	1	3	2	2	2	1	1	2	2	3	3	29
24	Świadczenia w zakresie reumatologii	1		1					1				1					2	6
25	Świadczenia w zakresie urologii								2		1	1	1						5
AOS	SUMA	9	10	22	2	2	5	4	23	12	11	8	19	4	8	10	16	22	
OPD	Porada w poradni medycyny paliatywnej												1						1
	Świadczenie w oddziale medycyny paliatywnej												1						1
	Świadczenia w pielęgniarskiej opiece długoterminowej								1										1
OPD	SUMA								1				2						
PSY	Świadczenia w Oddziale/Ośrodku rehabilitacyjnym dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych																1		1
	Świadczenia w poradni leczenia uzależnień			2					2										4
	Świadczenia w poradni terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu								1										1
	Świadczenia w poradni zdrowia psychicznego			3					2				1						6
	Świadczenia w poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży			2															2
	Świadczenia w zakładzie/Oddziale opiekuńczo- leczniczym psychiatrycznym		1																1
PSY	SUMA		1	7					5				1				1		
2008 SUMA		9	11	29	2	2	5	4	29	12	11	8	22	4	8	10	17	22	

d. Lecznictwo szpitalne

Na terenie powiatu poznańskiego znajdują się 3 szpitale:1. NZOZ "Szpital w Puszczykowie im prof. Stefana Tytusa Dąbrowskiego Sp. z o.o. (spółka, której właścicielem jest powiat poznański) 2. Szpital Rehabilitacyjny w Kiekrzu (jednostka organizacyjna Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu),

3. Wielkopolskie Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Poznaniu Samodzielny Publiczny Z.O.Z. Szpital w Ludwikowie (gmina Mosina).

e. Główne problemy zdrowotne mieszkańców powiatu

Na terenie powiatu poznańskiego podobnie, jak w całej Polsce, jedną z głównych przyczyn zgonów są choroby krążenia. Z ogólnej liczby zgonów 2161 w powiecie w 2005 r. zmarło z ich powodu 953 osoby. Drugim z najpoważniejszych powodów zgonów mieszkańców powiatu są choroby nowotworowe. W 2005 r. zmarło na nie 640 osób. Na trzecim miejscu pod względem liczby zgonów według przyczyn w ogólnej strukturze umieralności stanowią zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu czyli m.in. wypadki. Z tego powodu w 2005 roku zginęło 163 osoby.

Pod względem liczby zachorowań istotnym problemem zdrowotnym są także choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej oraz cukrzyca.

Tab. 1. Liczba i przyczyny zgonów w powiecie poznańskim w latach 2005-2007.

Przyczyny Zgonu	**Liczba zgonów Dane WCZP**			**Liczba zgonów Dane GUS**	
Rok	2005	2006	2007	2005	2006
Nowotwory	**636**	**655**	**633**	**640**	**659**
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego	61	62	71	62	63
Choroby układu krążenia	**944**	**993**	**947**	**953**	**1009**
Choroby układu oddechowego	67	78	99	67	78
Choroby układu trawiennego	72	91	111	73	93
Objawy niesklasyfikowane	88	116	104	90	119
Zewnętrzne przyczyny, wypadki, zatrucia, itp.	**155**	**139**	**153**	**163**	**154**

Źródło: Wielkopolskie Centrum Zdrowia Publicznego w Poznaniu oraz GUS.

Pod względem liczby zachorowań istotnym problemem zdrowotnym są także choroby układu mięśniowo kostnego i tkanki łącznej (5574 zachorowań w 2007 r.), oraz cukrzyca (4861 zachorowań w 2007 r.) - źródło: dane WCZP- sprawozdanie MZ-11

12. Bezpieczeństwo publiczne

Począwszy od roku 2004 zauważa się spadek udziału przestępstw popełnianych na terenie powiatu poznańskiego w stosunku do ogółu przestępstw popełnianych w Województwie Wielkopolskim. Od 2000 do 2008 r. w powiecie liczba popełnianych przestępstw znacznie spadła z ponad 7 704 do 6 244. Najliczniejsza kategoria przestępstw, czyli kradzieże samochodów, spadła w porównaniu z rokiem 2000, choć jednocześnie należy zauważyć, że o wiele lepiej na tle kategorii przestępstw kryminalnych, wypada ogólna liczba wszystkich przestępstw kryminalnych. Rodzajem przestępstw, których liczba nie uległa zmniejszeniu są przestępstwa drogowe, a ich wskaźnik z roku na rok wzrasta.

14. Tabela: Liczba przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na terenie powiatu poznańskiego w latach 2000 – 2008

Rok	Ogółem	W tym przestępstwa			
		kryminalne		gospodar-cze	drogowe
		razem	w tym kradzież samocho-dów		
2000	7704	7103	611	361	130
2001	8184	6485	559	1002	544
2002	8256	6429	495	865	607
2003	8189	6537	558	715	748
2004	7581	5963	481	656	796
2005	7860	6036	548	451	1161
2006	6777	5290	453	374	876
2007	6415	4912	453	444	844
2008	6244	4623	426	443	974

Źródło: Komenda Wojewódzka Policji w Poznaniu

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w powiecie poznańskim w latach 2000-2008

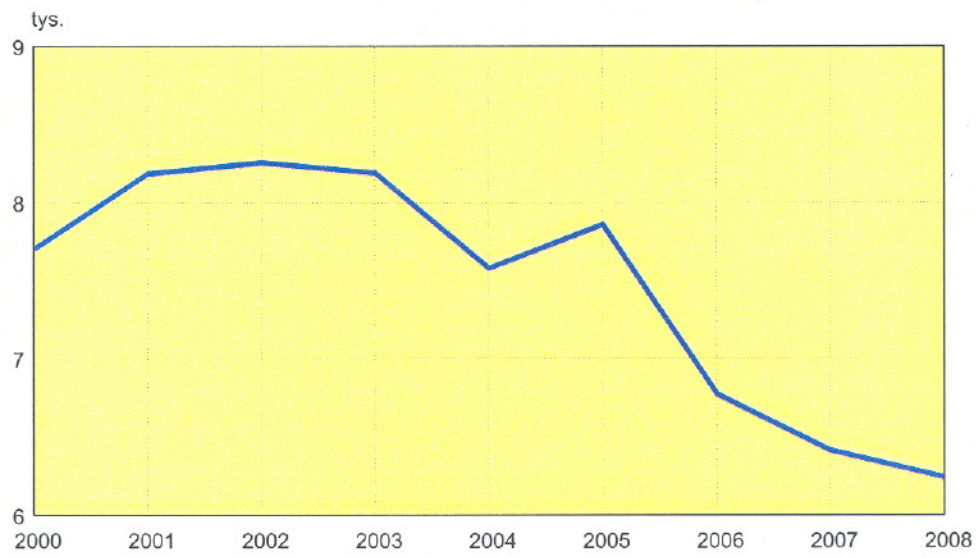

Wraz ze spadkiem liczby popełnianych i zgłaszanych przestępstw, rośnie wykrywalność. W 2004 r. KMP w Poznaniu wykazała się blisko 46% wykrywalność, a w roku 2008 wynosiła już ona 58,5%.

Na terenie gmin powiatu poznańskiego funkcjonują komisariaty prowadzące własne statystyki wykrywalności przestępstw. W zdecydowanej większości z nich wskaźnik wykrywalności wzrósł.

Poważnym problemem związanym z bezpieczeństwem publicznym są wypadki samochodowe. Rośnie liczba posiadaczy samochodów. Drogi na terenie powiatu stają się z roku na rok coraz bardziej obciążone ruchem samochodowym. Niestety taka sytuacja przekłada się na wzrost liczby wypadków drogowych i kolizji. Należy jednak zaznaczyć, że zdecydowana większość wypadków i kolizji przypada na miasto Poznań.

Oprócz policji podmiotami wpływającymi na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego są również Państwowa Straż Pożarna oraz Ochotnicze Straże Pożarne.

Na terenie powiatu poznańskiego znajduje się jedna Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP (Bolechowo) oraz jeden posterunek JR-G w Mosinie, wspieranych przez 7 Jednostek straży zlokalizowanych na terenie miasta Poznania. Niezmiernie ważnym wsparciem Państwowej Straży Pożarnej są 63 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, z których 16 włączonych jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co umożliwia ich dysponowanie ze stanowiska kierowania Komendy Miejskiej PSP do akcji ratowniczo-gaśniczych poza terenem własnej gminy

Elementem kształtującym bezpieczeństwo są również, powoływane przez gminy, straże miejskie lub gminne. Spośród 17 gmin powiatu poznańskiego, straże gminne działają w 9 gminach.

Bezpieczeństwo mieszkańców powiatu związane jest również z udzielaniem pomocy medycznej osobom poszkodowanym w wypadkach oraz nagłych zachorowaniach. Od 15 grudnia 2005 roku funkcjonuje Centrum Powiadamiania Ratunkowego, które koordynuje udzielanie pomocy medycznej przez zespół ratownictwa medycznego pogotowia ratunkowego oraz Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Na terenie powiatu poznańskiego karetki pogotowia ratunkowego stacjonują w 4 podstacjach (Buk, Luboń, Swarzędz, Bolechowo).

<u>Cel operacyjny 1.1</u>
Modernizacja i budowa dróg powiatowych na terenie powiatu poznańskiego.

Działanie 1.1.1
Remonty i przebudowy dróg powiatowych.

W ramach prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Powiatu Poznańskiego wyróżniono drogę powiatową nr 2406P na odcinku Biedrusko – Bolechowo (kontynuacja inwestycji - odcinek od mostu nad rzeką Wartą do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 196 – pierwszy etap Poznań – Biedrusko został zrealizowany w ramach ZPORR z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), którą uznano za priorytetową i przeznaczoną do realizacji.

Urząd Marszałkowski w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 wstępnie przyznał dofinansowanie projektu „ Przebudowa drogi powiatowej nr 2406P Poznań-Bolechowo odcinek od mostu nad rz. Wartą do skrzyżowania z droga wojewódzka nr 196" Projekt ten stanowi fragment etapowej przebudowy drogi powiatowej nr 2406P na odcinku Biedrusko – Bolechowo, kwota dotacji wynosi 4 222 455 PLN.

W ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 i 2011 Powiat uzyskała dofinansowanie na realizację dwóch zadań:

1. Przebudowa drogi powiatowej nr 2417P Lusowo - Dąbrówka na odcinku ul. Nowej w m. Lusowo, gm. Tarnowo Podgórne

Przedmiotem realizacji projektu jest przebudowa drogi powiatowej nr 2417P Lusowo – Dąbrówka na odcinku ul. Nowej w m. Lusowo, gm. Tarnowo Podgórne na długości 1.322 mb.

Zakres wykonywanych robót obejmuje wykonanie m.in.:

- kanalizacji deszczowej na długości 1.220 mb,
- przebudowa przepustu – 1 szt.,
- nowej nawierzchni z mieszanki mineralno-asfaltowej wraz z wyrównaniem profilu jezdni - 8 tys. m^2,
- wyniesionego chodnika i ścieżki rowerowej – 5,6 tys. m^2,
- peronów na przystankach autobusowych – 4 szt.,
- zatok postojowych – 750 m^2,
- przejść dla pieszych – 4 szt.

Przyznana kwota dofinansowania ze środków budżetu państwa na projekt wynosi 1 621 683,81 PLN, pozostała część kosztów zostanie pokryta ze środków Powiatu Poznańskiego i Gminy Tarnowo Podgórne.

2. Przebudowa drogi powiatowej nr 2441P Kostrzyn – Kleszczewo na odcinku ul. Kleszczewskiej w m. Czerlejno, gm. Kostrzyn

Przedmiotem realizacji projektu jest przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2441P Kostrzyn – Kleszczewo na odcinku ul. Kleszczewskiej w m. Czerlejno, gm. Kostrzyn na długości 613 mb.

Zakres wykonywanych robót obejmuje wykonanie m.in.:

- kanalizacji deszczowej na odcinku długości 550 mb;
- rozbiórki nawierzchni bitumicznej, podbudowy, krawężników i chodników na pow. 4.000 m^2;
- nowej nawierzchni z mieszanki mineralno-asfaltowej wraz z podbudową na pow. 4.680 m^2;
- chodnika i wjazdów na pow. 1.870 m^2;
- przejść dla pieszych, oznakowania pionowego i poziomego;

Przyznana kwota dofinansowania ze środków budżetu państwa na projekt wynosi 500 000 PLN, pozostała część kosztów zostanie pokryta ze środków Powiatu Poznańskiego i Gminy Kostrzyn.

Ponadto, w ramach Programu Naprawy Dróg Powiatowych w latach 2008 -2010 Powiat Poznański przewiduje na wydatki dla dróg powiatowych na obszarze 15 gmin powiatu poznańskiego kwotę w wysokości 45 201 640 PLN (bez Lubonia – brak dróg powiatowych, bez Puszczykowa – drogi miejskie zarządzane są przez Burmistrza Miasta).

Cel operacyjny 1.2
Realizacja przez powiat poznański zadań ponadlokalnych przy współpracy z innymi zarządcami dróg.

Działanie 1.2.1
Budowa obwodnicy północno – wschodniej.

Budowa obwodnicy północno- wschodniej zalicza się do zadań ponadlokalnych, w których udział powiatu można zostać określony na podstawie porozumień z Generalną Dyrekcja Dróg Krajowych i autostrad, Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich oraz gminami, przez których tereny przebiega lokalizacja drogi. Budowa obwodnicy jest niezwykle ważnym przedsięwzięciem z uwagi na odciążenie dróg lokalnych od ruchu tranzytowego. Inicjatorem przedsięwzięcia był Zarząd Powiatu przy udziale GDDKiA. W Zarządzie Dróg Powiatowych w Poznaniu opracowano koncepcję budowy fragmentu obwodnicy. Obecnie trwają konsultacje w sprawie przekazania realizacji inwestycji w ramach jej kompetencji do GDDKiA lub UMWW.

Działanie 1.2.2
Budowa węzła w miejscowości Paczkowo gmina Swarzędz.

Także to zadanie należy do zadań ponadlokalnych, którym bezpośrednim inicjatorem jest powiat. Zaangażowanie dotychczasowe powiatu sprowadza się do opracowania wraz z gmina Swarzędz projektu budowlanego. Dalsze zaangażowanie samorządu powiatowego będzie określone w ramach współpracy z GDDKiA. Obecnie trwają konsultacje w sprawie przekazania realizacji inwestycji w ramach jej kompetencji do GDDKiA lub UMWW.

Cel operacyjny 2.1
Podniesienie świadomości ekologicznej wśród samorządów i mieszkańców powiatu.

Działanie 2.1.1
Promocja przedsięwzięć i zachowań proekologicznych.

Uwrażliwienie mieszkańców powiatu na problemy środowiskowe, jak również edukacja w tym zakresie możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie zajęć w szkołach oraz wydawanie publikacji. Ich tematyka

obejmować może szerokie spektrum zagadnień, np: segregację odpadów, oszczędzanie wody i energii elektrycznej, ochronę lokalnych walorów przyrodniczych, propagowanie postaw przyjaznych środowisku, propagowanie odnawialnych źródeł energii oraz rolnictwa ekologicznego.

Wychodząc naprzeciw aktualnym problemom związanym z ochroną środowiska Zarząd Powiatu Poznańskiego przyjął program „Promocja ekologii poprzez edukację". Umożliwia on rozwijanie wrażliwości mieszkańców powiatu na różnego rodzaju problemy środowiskowe oraz edukację ekologiczną w tym zakresie. Program przeznaczony jest dla młodzieży i nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i podstawowych z terenu powiatu poznańskiego. Realizacja programu zaplanowana jest na trzy lata i obejmuje szerokie spektrum zagadnień. Program finansowany jest ze środków PFOŚiGW.

Cel operacyjny 2.3
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Działanie 2.3.1
Modernizacja kotłowni oraz termomodernizacja obiektów prowadzonych lub zarządzanych przez powiat.

Zadania dotyczące termomodernizacji 12 obiektów wymienionych w pierwotnym opisie przedmiotowego działania zostały zakończone w 2006 roku.

W kolejnym etapie zostanie dokończona termomodernizacja obiektów Domu Pomocy Społecznej w Lisówkach wraz z montażem pomp ciepła i kolektorów słonecznych, która w części została już zrealizowana. Zakończenie tej inwestycji planowane jest na rok 2010. Na realizację tej inwestycji planuje się pozyskanie środków z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 (działanie 3.2) oraz zaciągnięcie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

W dalszej kolejności zakłada się przystąpienie do wsparcia inwestycji dotyczącej termomodernizacji NZOZ Szpital w Puszczykowie Sp. z o.o. Na realizację tej inwestycji planuje się pozyskać środki z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (działanie 9.3).

Działanie 2.3.2
Stworzenie powiatowego planu utylizacji azbestu.

Działanie prowadzone jest w ścisłej współpracy z gminami oraz instytucjami finansującymi zadania w zakresie ochrony środowiska. Działania realizowane są przy wsparciu środków: gminnych funduszy ochrony środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Przewiduje się kontynuację działań na rzecz likwidacji wyrobów azbestowych z udziałem 17 gmin powiatu.

Przyjęty przez Zarząd Powiatu Poznańskiego „Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest" przedstawia przybliżone ilości azbestu przeznaczonego do likwidacji oraz umożliwia planowanie środków finansowych na ten cel na kolejne lata.

Planowane jest również prowadzenie szerokich działań propagujących konieczność usuwania azbestu.

Cel operacyjny 2.4
Rozwój systemu ochrony przyrody.

Działanie 2.4.1
Wykreślenie działania – **Określenie optymalnych potrzeb dotyczących obejmowani zasobów, tworów i składników przyrody jakimikolwiek formami ochrony przyrody we współpracy z gminami.**

Działanie 2.4.2
Zwiększenie lesistości i poprawa stanu sanitarnego lasów.

Wykonany został „Program zwiększania lesistości powiatu poznańskiego", w którym zinwentaryzowano grunty pod zalesienie. Przekazanie wyników tych prac samorządom gminnym, a następnie uwzględnienie ich w planie zagospodarowania przestrzennego gminy, powiatowym i gminnych programach ochrony środowiska, przyczynić się ma do zwiększenia lesistości powiatu. Wskazany jest również dalszy nadzór nad stanem sanitarnym lasów nie należących do Skarbu Państwa.

Działanie 2.4.3
Zapewnienie opieki zwierzętom bezdomnym poprzez wsparcie finansowe i organizacyjne budowy schroniska dla zwierząt.

Ustalona lokalizacja schroniska to Skałowo w gminie Kostrzyn. Budowa schroniska oraz jego dalsze prowadzenie mają być realizowane przez aktualnie tworzony Związek Międzygminny „Schronisko dla zwierząt – SCHRONISKO"